

A könyvhét közművelődésünk ünnepe volt

Befejeződött az 51. ünnepi könyvhét, a könyv viszszaköltözik az utcáról, a pavilonokból a könyvesboltok polcaira. A megvásárolt tíz és tízezer kötet pedig elkezdi igazi életét. A könyvünnepe zárónapján értékelésre került **Bányainé dr. Birkás Máriát**, a városi tanács elnökhelyettesét, a szervező bizottság vezetőjét.

— Az idei könyvhétnek különös jelentősége volt Szegeden, hiszen itt tartották az országos megnyitót; szép új pavilonok kintáltak az ünnepi portékát a jubileumi szökököt körül kialakított könyvtérben; gazdag változatos és sokszínű volt a program. Milyen elképzelések vezették az összeállításokat?

— Célunk az volt, hogy a könyv kapcsán találkozzon irodalom, művészet és tudomány; randevúon írót, olvasót, terjesztőt, közművelődési szakembert — a kultúra szerves egységben legyen jelen a rendezvénysorozatban. Ezt sugallta a könyvhét szerkezete, ezt igyekeztünk elérni minden programmal. A különböző profilú napokon a hagyományos könyvheti rendezvények mellett kiállításokat, könyvpremierket, elő néptáncos illusztrált bemutatókat, irodalmi színpadi előadásokat szerveztünk. Arra törekedtünk, hogy az egyetemes értékek, a külföldi irodalom és a szegedi jellegzetességek együtt szerepeljenek a programban. A könyv mindezt képes volt összefogni. Úgy érzem, ezek az elképzeléseink megvalósultak.

— Talán soha ilyen egészséges nyüzsgés nem volt még szegedi könyvhéten, mint most. Lelkes könyvárusok, fáradságot nem ismerő közművelődési szakemberek, fáradságtalan írók és könyvekkel degeszre tömött szatyrokkal sétáló vásárlók bizonyították, hogy a könyv társadalmi ügy lett.

— Nyugodtan elmondhatjuk, hogy valóban társadalmi ügygé vált a könyv. Reméljük, hogy ez nemcsak a mostani ünnepen volt így, hanem átméltottuk ezt az összefogást a hétköznapiakra, a mindennapi munkába. Hogy a könyvszeretet Szegeden élő és eleven, arra hadd mondjak két példát. A városban az országos átlagnál jóval többet költenek könyvre az emberek, s a könyvtárak minden statisztikai mutatója jobb a többi nagyvárosénál. Hogy ez a könyvhét társadalmi ügy lett, bizonyítja, hogy rengetegen sokkal többet tettek a program sikeréért, mint munkaköri kötelességükből adódott. Ennek eredményeképpen születtek meg az új könyvpavilonok, amelyek a jövőben is a könyv ügyét szolgálják majd. A Dugonics téren, az új szökököt körül a szép pavilonokban, úgy érzem, végre méltó helyet kapott a könyv, emlékeztet környezetet az ünnep. Szervezték és széles körben vonult fel mindenki, akinek csak köze van a könyvhöz, s ez már túllépett könyv és vásárló személyes kapcsolatán, de még közművelődési céljainkon is — várospolitikai eredményei és hatásai érzékelhetők.

— Hogyan értékeli a programok hatását, a rendezvények minőségét, tartalmi színvonalát?

— Örömmel tapasztaltuk, hogy programjainkon — a könyvek és előadók kapcsán — kialakultak a spontán politikai fórumai. Nemcsak Pujá Frigyes külügyminiszter nagy sikerű előadását követően, de például Raffai Sarolta író-olvasó találkozóján, vagy Bojár Sándor történelmi ötvényét reprezentáló riportfotó kiállításán és a vele való beszélgetésen kiderült, milyen sokan érdeklődnek a világ és hazánk dolgai iránt,

milyen vonzó esemény lehet egy-egy ilyen találkozó, s mennyire fejezi ki társadalmi fejlődésünket az egészséges politikai kedv, érdeklődés és igény. Már a terveinkben gondoltunk a különböző rétegekre, a rendszeresen olvasók tábora és a majdani olvasókra, a munkásokra és az értelmiségiekre, a fiatalokra és az idősekre. Gondolom, a mintegy 50 íróval való találkozás, beszélgetés — melyeknek megyszerte igen nagy volt a vonzereje — bizonyította a könyv, az irodalom, a tudomány, a művészetek népszerűségét.

— Szeged az idei könyvhéten nemcsak azért került országos reflektorfénybe, mert itt tartották az ünnepi megnyitót. Hanem azért is, mert a helyi alkotók, az itteni könyvkiadás, a programok túlnőttek a város és a megye határain...

— A helyi műhelyek, az itt élő alkotók valóban országos szerepet kaptak az ünnepi könyvhét kapcsán. Irónk könyvei, folyóirataink, napilapjaink, néptáncosaink bemutatói, képzőművészeink mappája, tudósaink élménybeszámolója a televízió közveti stúdiójának jóvoltából is, országos visszhangot váltottak ki. Úgy nőttek föl, hogy megtartották a helyi ízeket, de nem süllyedtek a rossz értelmű vidékiségbe. A könyvhét lehetőségét teremtett arra is, hogy új kapcsolatok alakuljanak ki az itteni alkotók és műhelyek, de a város és az országos szervek, intézmények között is. Ennek serkentő, élesztő hatása bizonyára érzékelhető lesz a jövőben. A külföldi vendégek jelenléte emelte rendezvényeink színvonalát. Végezetül megállapíthatjuk, hogy a bizonyára meglevő hiányosságok, buktatók és nehézségek ellenére a könyvhét elérte a célját.

T. L.

Átadták a tanulmányi versenyek díjait

Szombaton a Kertészeti Egyetemen átadták az 1979—80. tanév középiskolai tanulmányi versenyek díjait. **Welker Ottó**, az Oktatási Minisztérium főtanácsosa köszöntötte a középiskolák legkiválóbb, legtehetségesebb tanulóit, és az őket versenyre előkészítő tanárokat. Elmondta: a most záruló tanévben is eredményes volt a tanulmányi versenymozgalom. A legrégebb hagyományú országos középiskolai tanulmányi versenyen több mint 22 ezer tanuló, a harmadik és negyedik osztályos gimnazisták, szakközépiskolások csaknem 25 százaléka vett részt. Az Oktatási Minisztérium országos latin nyelvi versenyére mintegy 800 tanuló nevezett be. A szakközépiskolások országos tanulmányi versenye az idén 30 szakmai tantárgyban, illetve komplex tantárgycsoportban 8400 versenyző részvételével zajlott. A versenyeken résztvevők nagy száma, felkészültsége bizonyítja a fiatalok tanulási, alkotókedvét. Tizenhat pedagógusnak a miniszter dicséretét tolmácsolta. (MTI)

Magyar—csehszlovák barátsági nap

A Hazafias Népfront vóipari Vállalat újszegedi Csongrád megyei bizottsága magyar—csehszlovák barátsági napot rendez kedden, Szegeden. A baráti országos küldötteinek programjában elsőként a Szegedi Szalámigyár és Hűstombinát megtekintése szerepel. Ezután a Lidice-emlékműnél a háború csehszlovákiai áldozatairól.

A rádió felhívása Csongrád megye lakosaihoz

Mint emlékeztet, tíz évvel ezelőtt a Tisza és a Maros vize megduzzadt, árvízveszély alakult ki. Heteken át, éjjel-nappal, a helybeliek összefogásával és az ország anyagi és erkölcsi támogatásával tartott a védekezés nehéz munkája, míg végül sikerült megfékezni a megáradt két folyót, megmenteni a városokat és a falvakat a pusztulástól.

A Magyar Rádió dokumentumfilm készített Csongrád megyében az egy évvel ezelőtti eseményekről, mindazokról, akik a kritikus hetekben a gátakon, és más felelős posztokon helytálltak. A műsor elkészítéséhez a rádió kéri 5—7. szám

Vállalni minden örökséget

Beszélgetés Bori Imrével a jugoszláviai magyar irodalomról

Zene a hangszórókból, táncosok, tévékamerák, tömeg — nagyjából így festett pénteken este az egy hétre könyvtérre varázsolódott Dugonics tér. Az újjvidéki Fórum kiadó napját rendezték meg, a főszereplő egy sajátosan érdekes irodalom volt: a jugoszláviai magyar irodalomról. A körzeti stúdió kamerája előtt **dr. Bori Imre** egyetemi tanár, irodalomtörténész, a jugoszláviai magyar irodalom legkiválóbb ismerője állt. Ezt az alkalmat felhasználva voltunk kíváncsiak arra, ami ezt a hozzánk földrajzilag, nyelvtanilag, politikailag annyira közel álló tájegység — a Vajdaság: Bácska, Bánát, Szerémség — irodalmát jellemzi, Bori Imre készségesen vállalkozott a beszélgetésre.

— Hogyan jellemezne ma, 1980-ban a jugoszláviai magyar irodalmat, helyét az egyetemes magyar irodalomban?

— Elmondhatjuk, hogy mostanra már „standardja” van. Egy hosszú, lényegében 62 éves folyamat eredményeként. A 60-as években gyorsult fel irodalmunk fejlődési útja, ekkorra vált igazán sürgetővé, aktuálissá a jugoszláviai magyar irodalomnak, mint sajátos szellemi képződménynek és jellegzetes történelmi-társadalmi produktumnak kritikai megítélése. A 70-es években váltak világhossá a fő

erővonalak: ezekben az években lett egyértelmű az irodalmi tudatban, hogy milyen sajátos vonulatokkal rendelkezünk voltaképpen. Bátran vállaljuk az egyetemes magyar irodalom teljes örökségét, ugyanakkor a lehető legintenzívebben együtt él irodalmunk Jugoszlávia más népeinek és nemzetiségeinek irodalmaival: a világról, a társadalomról íróink hozzájuk hasonlóan, rokon módon gondolkodnak.

— Több szempontból újítónak is nevezhetjük a jugoszláviai magyar irodalmat, talán elég az Új Szóposztóra és nemzedékére gondolni...

— Igen, látszólag a „legújabb” kísérletekbe is belevágnak költőink, íróink. Ezek Jugoszláviában nem számítanak különlegeseknek, más, ottani irodalmak is rendelkeznek hasonlókkal.

— És a különbség?

— A szűkebb értelemben vett hazai, vajdasági élet tényeivel telt meg ez az irodalom. Néhány nagyon jelentős regény született, megérdemelné egyikük-másikuk, hogy Magyarországon is jobban ismerjék és méltányolják. **Gion Nándor** könyveire ezt talán már el lehet mondani, de ott van például **Brasnyó István Főtéren** című műve. Ezek az alkotások a vasok vajdasági valóságát mutatják föl, annak illata is, bűze is benne van. Hangsúlyozottan szociográfikus érdeklődés is felfedezhető, gondolok például **Németh Istvánra**. Persze ez a szépirodalmi szociográfia semmilyen szempontból nem azonos a magyarországival, más a társadalmi töltése, helyzete. A mi szociográfiánkban a szépirodalmi elem nagyobb nyomattal van jelen, ugyanakkor megismerő-feltáró jellege adott, él. Mostanra megszűnt irodalmunk egyoldalúsága, a korábban domináns elbeszélések és versek mellett egyre több a

regény, s a drámaírásnak is kedveztek az elmúlt évek: az utóbbi időben öt-hat hazai magyar szerző darabját is játszotta a két magyar nyelvű színház Szabadkán és Újvidéken. Nem is akármilyen sikerrel. Fölzárkózott a kritika is: az első „összefoglaló jellegű nagyívű irodalomtörténet 1969-ben készült el, ez szimbolizálta a nagykorúságot: enélkül irodalom nem létezik.

— Ön könyvet is írt a jugoszláviai magyar irodalom hagyományairól. Mégis, mondjuk az erdélyi magyar irodalommal összevetve a helyzet egészen más...

— Tájaink irodalmi hagyományai a messzi történelmi múltba nyúlnak vissza. A magyar irodalmi nyelv kezdetei a szerémségi dialektusra épültek. Először a Fruska Gora lankáin szálltak a magasba a Biblia magyar hangjai... A Huszárta-bibliát két kamonci születésű pap, Tamás és Bálint kezdte fordítani 1430 táján Prágában. A bácsi vár ura, Várdai Péter reneszánszközpontot hozott létre. Mátyás magyarországi reneszánszának emberei jórészt a mi vidékeinkről valók. Itt élt a mohácsi csatát leíró Brodarits István, ezeken a területeken működött Sztárai Mihály, a híres református prédikátor. Csáktornyán élt Zrínyi... A mai Vajdaság a középkori Magyarországon egyik szellemi központja volt. Később per sze kétfajta migráció következett be: előbb a török elől szétterülő irányú, azután ide visszaáradó. Ami döntő, en megkülönbözteti Erdély szellemi fejlődésétől a Vajdaságét, az a kontinuitás hiánya. Előbb kezdődött itt el a szellemi pezsgés, de volt egy nagy űr. Am utána, azóta a szocialista Jugoszláviában már megújult erővel folytatódik, épül tovább mindez. Tudjuk, mire kell építeniünk.

Domonkos László

Az OEDSZ megyei küldöttértekezlete

Az Orvos-egészségügyi Dolgozók Szakszervezete megyei küldöttértekezletét tegnap, szombaton tartották Szegeden, a Tisza-szállóban. A tanácskozás elnökségében helyet foglalt **dr. Medve László** egészségügyi miniszterhelyettes, **dr. Babics Anfal** akadémikus, az OEDSZ tiszteletbeli elnöke, **dr. Böszörményi Miklós**, az OEDSZ elnökségének tagja, **dr. Sebe János**, az MSZMP megyei bizottságának osztályvezetője, **Szabó G. László**, a Csongrád megyei tanács elnökhelyettese, **dr. Petri Gábor**, a SZOTE rektora, **dr. Hős Erzsébet**, a megyei tanács egészségügyi osztályának helyettes vezetője és **Adám Edit**, a KISZ megyei bizottságának tagja.

Az értekezlet résztvevőit **dr. Tóth Károly** tanszékvezető egyetemi tanár, az OEDSZ megyei bizottságának elnöke köszöntötte, és méltatta a szakszervezeti választások jelentőségét. A megyei bizottság öt éves munkáját értékelt beszámoló **dr. Albert Sándor** egyetemi adjunktus, a megyei bizottság titkára terjesztette elő.

A jelentés ismertette az előző évek egészségpolitikájának jellemző vonásait, az ötéves terv egészségügyi előirányzatait, és vázolta az elért eredményeket. Kiemelten foglalkozott az integráció folyamatának eddigi állomásaival, az intézkedések hasznosságával. Az egészségügyi dolgozók fog-

lalkoztatottságáról, szakmai képzéséről, a bérpolitikáról és a munkavédelemről, valamint a szociális gondoskodásról, az etikai helyzetről is részletesen szólt a jelentés. **Dr. Albert Sándor** beszámolójában értékelte a megyebizottság öt év alatt végzett munkáját és a lezajlott bizalmiválasztásokat is.

Az előterjesztés után felszólalt **Dajka Lajosné**, **Rasztik Mária**, **dr. Kapronczai Emilné**, **Piri Mária**, **dr. Bóna Endre**, **dr. Hős Erzsébet**, **dr. Kedvessy György**, **dr. Petri Gábor**, **dr. Böszörményi Miklós**, **dr. Berger Zoltán**, **dr. Sebe János**, **dr. Bod Péter** és **dr. Dobóczy Károlyné**. **Dr. Medve László** felszólalásában köszönetet mondott a megyei egészségügyi dolgozóknak eddigi áldozatos munkájukért. Kiemelkedő eredményként említette, hogy Csongrád megyében az országos átlagnál is alacsonyabbra, 20 ezrelékre sikerült visszahozni a csecsemőhalálozást. Ugyanakkor emlékeztetett arra is, hogy a jövőben az eddigiek-nél is nagyobb gondot kell fordítani az egészségügyben a szervezethez, a hatékonyság javítására. Az orvosok, apólonők és a gyógyítás minden résztvevőjének munkája nélkülözhetetlen, s nemcsak hangulatot kelt, hanem érezteti hatását gazdasági életünkben is.

A küldöttértekezlet a beszámolót és az OEDSZ VIII. kongresszusára továbbítandó

javaslatot elfogadta. A résztvevők egyebek között kéri: nyilvánítsák fizikai dolgozóik az egészségügyi szakdolgozókat, tegyék lehetővé számukra is a munkálakásokban való részvételt, vegyenek föl fiúkat is a szakiskolába, nyilvánítsák foglalkozási betegségére a tuberkulózis fertőzéseket, egységes bérrendszert dolgozzanak ki valamennyi egészségügyi intézményben, rendezzék az egyetemi és főiskolai hallgatók szakszervezeti jogait és kezdeményezze a szakszervezet az idők törvényének megalkotását.

Az értekezlet résztvevői végül megválasztották az OEDSZ VIII. kongresszusának 18. és az SZMT küldöttértekezletének 15 megyei küldöttét, majd a megyebizottság tagjait. Az OEDSZ megyebizottságának elnöke ismét **dr. Tóth Károly**, titkára pedig **dr. Albert Sándor** lett.

Kitüntetett pedagógusok

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola oktatói és dolgozói közül az 1980-as pedagógusnap alkalmából az oktatási miniszter **Kiváló Munkáért** kitüntetésben részesítette **dr. Rigó János** főiskolai tanárt, **dr. Puskás Albert** főiskolai docent, **Kovács Iván** főiskolai docent, **Dévényi István** gya-

korló iskolai igazgatóhelyettes, **Pálfi Györgyné** szakvezető tanárt és **Adók Istvánné** szakácsot. Miniszteri dicséretben részesült **dr. Molnár Béláné**, a főigazgatói hivatal vezetője, **Bokányi Dezsőné** dr. főiskolai adjunktus, **Nagy László** főiskolai adjunktus és **dr. Pleskó András** szakvezető tanár.